

Pyhäkön Lamppu

Helgedomens Lampa

*”Eikä Jumalan lamppu
ollut vielä sammunut” 1. Sam 3:3*

Suomen Luther-säätiön tiedotuslehti 1/2014

JUMALANPALVELUS ELÄMÄKSI, SEURAKUNTA KODIKSI!

☞ JUHANA POHJOLA

Miten kiteyttää yhteinen työnäkymme Lähetyshiippakunnassa? Miten kertoa yhdellä lauseella kiinnostuneille siitä, mihin pyrimme? Kun tätä pohdittiin Lähetyshiippakunnan toimielimissä ja työntekijöiden kanssa, lopputuloksena syntyivät seuraavat tunnuslauseet.

1) *Lähetyshiippakunnan toiminnan tarkoitus on luterilaisten seurakuntien säilyttäminen ja levittäminen.* Yhtäältä elämme tilanteessa, jossa luterilainen opetus ja seurakuntaelämä ovat pahoin murtuneet ja monin paikoin kadonneet. Luterilaisesta hengellisestä perinnöstämme emme halua luopua vaan osaltamme säilyttää ja siirtää sen seuraavalle sukupolvelle. Samalla haluamme toteuttaa Herran kaikkialla ja kaikkina aikoina voimassaolevaa lähetystehtävää perustamalla uusia seurakuntia. Miten suuri työnäky voi toteutua?

Silloin, kun toteutuu toinen motomme: 2) *Jumalanpalvelus elämäksi ja seurakunta kodiksi.* Kaiken keskuksena on siis Herra Jeesus Kristus. Hänestä on kyse, kun puhumme jumalanpalveluksesta ja seurakunnasta. Kristus itse on armollisesti läsnä jumalanpalveluksessa puhuen meille ja antaen ruumiinsa ja verensä ehtoollisessa. Koska jumalanpalveluksessa Kristus antaa itsensä ja lahjaksi syntien anteeksiantamuksen, se on myös meille elämäksi. Kun näin meille pidetään tarjolla elämän sanaa ja kuolemattomuuden lääkettä, tulemme osallisiksi Kristuksesta ja hänen elämästään, jota kuoleman vallatkaan

eivät kykene voittamaan.

Vaikka Lähetyshiippakunnassa on monenlaista toimintaa, kuten seuroja ja raamattupiirejä, kaikki aina lähtee alttarilta ja palaa saarnatuolin äärelle. Jumalanpalvelus ei ole yksi työuutto. Kokoontuminen ylösnousemuspäivänä apostolisen opetuksen ja leivän murtamisen äärelle on ollut helluntaista saakka kristityn elinehto. Vain näin voimme säilyä elävinä vaeltaessamme synnin ja kuoleman laaksossa!

Jumalanpalvelus puolestaan konkretisoi, miten Pyhä Henki kutsuu ja kokoaa seurakunnan. Seurakunta on olemukseltaan jumalanpalvelusyhteisö. Mutta Lähetyshiippakunta ei tarjoa vain jumalanpalveluksia vaan myös seurakunnallisen yhteyden. Me emme rakenna yhdistys- tai säätiökristillisyyttä vaan seurakuntia. Seurakuntamme jäsenenä saa kulkea koko matkan kastemaljasta hautaan siunaamisen kautta riemuitsevaan seurakuntaan. Seurakunta muodostaa Jumalan perhevään, jolla on oma kotinsa. Tästä kodista pidetään yhteisvastuullisesti huolta. Seurakunnan pieni koko puolestaan mahdollistaa kodinomaisuuden, jossa paimen tuntee seurakuntalaiset ja seurakuntalaiset toinen toisensa. Tässä hengellisen irtolaisuuden ja yksinäisyyden epidemian ajassa kutsutaan ihmisiä kotiin Jumalan ja kanssavaeltajien palveltavaksi.

Tämä on työnäkymme. Iskusanoja on helppo heitellä, mutta käytännössä niin vaikea elää ja toteuttaa. Siksi kaikessa meidän oman heikkoutemme ja raadollisuutemme keskellä se on

ennen muuta rukouksemme. Jumala, palvele sinä meitä elämäksemme, valmista sinä meille koti levoksemme! Tämä rukous huulilla saamme kuitenkin vastata siihen kutsuun, joka meille on Lähetyshiippakunnassa annettu luterilaisten seurakuntien säilyttämisessä ja levittämisessä.

Vaikka valtiokirkollisessa elämässä kaikki käyrät jäsenistön, talouden ja raamatullis-tunnuksellisuuden kohdalla ovatkin kaakkoon päin, meidän sydäntämme ei tarvitse täyttää tämä harmaa näköalattomuus. Meillä on valtava työnäky jaettavana! Saamme ensin itse elää sitä todeksi ja sitten kutsua siihen rohkeasti myös muita. Kristuksen lupausten varassa on etuoikeus yhdessä rakentaa Lähetyshiippakuntaa, jossa jumalanpalvelus on elämänä ja seurakunta kotina. Tähän kutsun Sinuakin mukaan!

PASTORAALI-INSTITUUTIN OPISKELIJAT SEURAKUNTAHARJOITTELUUN

✍️ ESKO MURTO 📷 JUHANA POHJOLA JA SANTERI MARJOKORPI

Lähetysshiippakunnan osana toimiva Suomen luterilainen pastoraali-instituutti (SUPI) aloitti noin vuosi sitten pappisvirkaan valmentavan teologikurssin. Kutsumenettelyllä täytetty kaksivuotinen opintokokonaisuus on suunnattu muissa työtehtävissä elämäkokemusta kartuttaneille opiskelijoille. Osalla kurssilla opiskelevista on takanaan yliopistotason teologisia opintoja, osa puolestaan tekee akateemisia opintosuorituksia pastoraali-instituutin koulutuksen ohessa. SUPI ei pyrikään korvaamaan yliopistojen tarjoamaa koulutusta, vaan nimensä mukaisesti keskittyy pastoraaliseen eli paimenuuteen valmentavaan koulutukseen.

Tällä hetkellä kurssilla opiskelevat Lohjalla asuva, Raittiuden ystävät ry:n toiminnanjohtaja Marko Kailasmaa, Ilkka Pöyry, eläkkeelle jäänyt lukion rehtori Muhokselta, asikkalalainen peruskoulun opettaja Hannu Kantoluoto, Kuopion suunnalla lääkärintoimintaa harjoittanut Pekka Puustinen sekä pitkän lähetystyökokemuksen Afganistanissa hankkinut Harri Lammi Huittisista. Viisikkoa koulutetaan päämääränä ensisijaisesti OTO-pastorina (oman toimen ohella) toimiminen; työpanoksellaan he antaisivat tärkeän avun seurakuntien päätoimisille pastoreille.

Opiskelu pastoraali-instituutissa koostuu kuukausittaisista tapaamisista nettikonferenssien välityksellä, itsenäisestä

opiskelusta ja oppimistehtävien toteuttamisesta sekä puolivuositain järjestetyistä viikonloppukurseista.

Alkavan kevätkauden aikana opiskelijat aloittavat seurakuntaharjoittelunsa. Paikallisten pastorien ohjaamina kurssilaiset suorittavat Porin, Kajaanin, Kuopion ja Lahden seurakunnissa opintoihin kuuluvia käytännön tehtäviä, päämääränään konkreettisesti papintyössä tarvittavien taitojen kehittäminen ja seurakuntakokemuksen hankkiminen.

KIVIRANTA-SYMPIOSIUM VETI SALIT TÄYTEEN

Tammikuun 29. päivänä järjestettiin vuosikymmenen sitten riemuitsevan seurakunnan joukkoon siirtyneen Simo Kivirannan elämää ja teologiaa käsittelevä Kiviranta-symposium. Simo Kiviranta teki elämäntyönsä Helsingin teologisen tiedekunnan palveluksessa, mutta toimi myös erilaisissa teologisissa vastuutehtävissä Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa sekä monissa herätysliikkeissä. Kiviranta oli myös ratkaisevassa asemassa Suomen Luther-säätiön perustamisessa vuonna 1999.

Suomen teologisen instituutin isännöimässä päivä-

Paneelissa vas. Pekka Huhtinen, Juha Vähäsarja, Risto Soramies ja juontaja Ville Auvinen.

sä ei jääty vain muistelemaan menneitä, vaan pohdittiin myös millä tapaa evankelis-luterilaisen kirkon hengellisten liikkeiden elämässä laajalti vaikuttaneen Kivirannan teologinen perintö toteutuu nykyään. Tunnustusrintaman tulevaisuutta pohtivassa paneelikeskustelussa vallitsevaksi teemaksi nousi kysymys kansankirkkoon kuulumisesta ja mahdollisuuksista itsenäisen luterilaisen kirkon perustamiseksi.

– Nykyinen tilanne ei tule iankaiken kestäväksi. Katsotaan mihin suuntaan elämä vie, Lähetysshiippakunnan piispa Risto Soramies totesi.

– Meidän pappimme ovat vannoneet sitoutuvansa luterilaisen kirkon tunnustukseen, silti tiet ovat menossa erilleen. Mikä on siis muuttunut?

Sakari Korpinen muisteli Simo Kivirannan pohdintaa hajaannuksen (skisma) ja harhaoppisuuden (heresia) suhteesta.

– Kumpi on pahempi, skisma vai ko heresia? Simon vastaus oli aina: heresia, Korpinen totesi.

Instituutin luentosalin täyteen vetänyt päivä huipentui samana iltana Koinonia-keskuksessa pidettyihin muistoseuroihin.

Sisällys 1/2014

- 2 Pääkirjoitus
- 3 Uutisia
- 4 Ketkä saavat rukousvastauksia?
- 6 Marko Kailasmaa - mies ja kutsumukset
- 8 Kiittäkäämme Herraa!
- 9 Papin perhe
- 10 Luterilaisen kirkon rakennustyössä Etelä-Sudanissa

11 Kirja-arvostelu: Kirkko katkaisi lopulta Saksan kansan selkärangan?

12 Bönen för livet

14 Kuunteleva rukous

15 Hartaus

16 Kutsu Matti Väisäsen 80-vuotisjuhlaan

Kannen kuva: Tanskalaisen Ösbyn kirkon alttaritaulu

KETKÄ SAAVAT RUKOUSVASTAUKSIA?

≡ PETRI HILTUNEN

”**K**uuleeko Jumala minun rukoukseni? Ja jos Hän kuulee, miksi usein tuntuu, ettei Hän vastaa?”

Nämä ovat yleisimpiä kysymyksiä, joita ihmiset esittävät pastorille. Moni ihminen on vuosikymmeniä rukoillut läheistensä puolesta ilman että mitään muutosta näyttäisi tapahtuvan heissä. ”Onko minun rukouksissani jotain vikaa? Onko minussa jotain vikaa, kun Jumala ei vastaa?”

Vääränlainen julistus on vuosikymmenien ajan johtanut ihmisiä harhaan näiden kyselyiden keskellä. Huomio on siirretty rukoiliin, sen sijaan että se olisi rukouksen aikaansaajassa ja kuulijassa eli Jumalassa. Nähdäkseni pohjana tälle sekaannukselle on pääosin yhden keskeisen raamatunkohdan virheellinen tulkinta.

Jaakobin kirjeessä sanotaan: *Ja uskon rukous pelastaa sairaan, ja Herra antaa hänen nousta jälleen; ja jos hän on syntiä tehnyt, niin ne annetaan hänelle anteeksi. Tunnustakaa siis toisillenne syntinne ja rukoilkaa toistenne puolesta, että te parantuisitte; vanhurskaan rukous voi paljon, kun se on harras.* (Jaak. 5:15-16, KR 1938)

Varsinkin tuo viimeinen lause on aiheuttanut monille rukoilijoille epäileviä ajatuksia: ”Minun rukoukseni eivät ilmeisesti ole riittävän hartaita, koska rukousvastauksia ei kuulu. Eikä minun elämäniäkään varmaan ole tarpeeksi harrasta Juma-

lalle”. Näin ihminen alkaa pyöriä oman kelvollisuutensa kehässä. Ongelmana on se, milloin voin tietää, että rukoukseni ovat riittävän hartaita? Ja kuinka tuollaiseen hartaaseen rukoukseen päästään?

KÄÄNNÖSVIRHE

Muiden kielten kääntäjät ovat painineet tämän saman raamatunkohdan kanssa. Hyvin arvovaltainen englantilainen Kuningas Jaakon käänös sanoo näin: ”Vanhurskaan miehen palava / harras rukous hyödyttää paljon”. Samoin ranskan-kielinen käänös: ”Vanhurskaan tehokkaalla rukouksella on suuri vaikutus”, ja ruotsalainen: ”Vanhurskaan miehen rukous saa paljon aikaan, kun se rukoillaan voimalla” (1917). Kaikki nämä käänökset asettavat rukoukselle siis laatuvaatimuksia. Sen tulee olla palava, tehokas, voimakas ja harras – muuten Taivas pysyy suljettuna! Heikko rukous tuottaa huonon tuloksen.

Alkuteksti puhuu onneksi jostain aivan muusta. Kreikankielisessä tekstissä sanotaan: ”Suuri voima rukous vanhurskaan vaikuttava”, tai sujuvammin sanottuna: ”Vanhurskaan rukous vaikuttaa suurella voimalla”.

Suunnilleen näin on käännetty myös uusissa Raamatuissa. Esimerkiksi englanninkielinen New International Version: ”Vanhurskaan miehen rukous on voimallinen ja tehokas”. Suunnilleen kääntää myös

uusi suomenkielinen Raamattu (1992): ”Vanhurskaan rukous on voimallinen ja saa paljon aikaan”.

RUKOUS EI OLE VAATIMUS

Tätä voisi kutsua käänteentekeväksi muutokseksi rukouksen ymmärtämisessä. Rukous ei olekaan vaatimus meille. Meitä ei käsketä rukoilemaan tietyllä tavalla, jotta Jumala kuulisi meitä ja saisimme rukousvastauksia. Sen sijaan Raamattu opettaa, että vanhurskaan ihmisen rukoukset tulevat varmasti kuulluiksi ja niillä on suuri vaikutus. Tämä ei ole meille vaatimus vaan suloinen lupaus ja lohdutus. Vaikka minusta näyttäisi siltä, ettei mikään muutu, voin olla kuitenkin sataprosenttisen varma siitä, että rukoukseni tulevat kuulluiksi ja niillä myös on muuttava vaikutus – joskin meille joskus salainen.

Tämän uuden raamatunkäännöksen vahvistaa myös Jaakobin kirjeen edellisen jakeen ajatus: ”Uskon rukous pelastaa / parantaa sairaan”. Siinäkin ei esitetä uskolle tiettyjä laatuvaatimuksia. Ei sanota, että ”kestävä” tai ”palava” tai ”syvä” usko on edellytys rukouksen kuulemiselle. Riittää, että ihminen yksinkertaisella uskollaan turvautuu elämän Antajaan ja Ylläpitäjään. Usko on pohjimmiltaan Jumalan avuksi huutamista oman elämän hädän ja ahdistuksen keskeltä. Se ei ole merkki vahvuudesta ja suostumisesta heikkouteen ja avuttomuuteen.

SUHDE KRISTUKSEEN RATKAISEE

Olennaista rukoilemisen kannalta ei siis ole rukouksen laatu vaan ihmisen suhde Kristukseen. Ilman uskoa ei kukaan ole kelvollinen Jumalan edessä (Hepr. 11:6). Kukaan muu ei voi esittää ”uskon rukousta” kuin se, joka uskoo Jumalan olemassaoloon ja Hänen mahdollisuuksiinsa auttaa ihmistä.

Jaakobin kirjeessä sanottiin myös, että ”vanhurskaan rukous” saa paljon aikaan. Ihmisen on siis oltava vanhurskas, jotta hän voi toivoa rukouksilla olevan vaikutusta. Vanhurskas on ihminen, jonka synnit on anteeksiannettu Kristuksen tähden ja joka uskossa turvautuu Vapahtajan sovitus-työhön. Hänet on taivaan torilla julistettu Jumalalle kelpaavaksi, Kristuksen omaksi.

Tällainen ihminen saa luottamuksella kertoa kaikki asiansa, huolensa ja ilonsa, rakkaalle Isälleen. Yhteys Jeesukseen antaa meille etusijan Jumalan valtaistumisen edessä: ”Jos te pysytte minussa ja minun sanani pysyvät teissä, voitte pyytää mitä ikinä haluatte, ja te saatte sen” (Joh. 15:7).

KEITÄ JUMALA KUULEE?

Vanhan testamentin pohjalta saattaa moni arka rukoilija tuntea suurta alamittaisuutta. Siellähän esitetään, että niiden rukoukset kuullaan, jotka ”etsivät Herraa” (Ps. 34:5), ”etsivät Jumalaa koko sydämeästään” (Jer. 29:12-13), ”odotta-

vat Herraa” (Ps. 40:2),
”kääntyvät” (2. Aik. 7:14),
”huutavat Häntä avuksi
totuudessa” (Ps. 145:18),
”pelkäävät Jumalaa” (Ps.
145:19), ”riippuvat Herras-
sa kiinni ja tuntevat Hänen
nimensä” (Ps. 91:14-15),
”nöyryvät” (2. Aik. 7:14)
jne jne. Luettelo tuntuu
loppumattomalta!

Näihin vaatimuksiin si-
sältyy yksi ongelma. Ne
kuuluvat pohjimmiltaan
kaikki vanhan liiton juma-
lansuhteeseen. Silloin elet-
tiin lain aikaa eikä armon
aikaa. Yhteyttä Jumalaan
sävyttivät käskyt, vaatimuk-
set ja ohjeet, joiden tunnol-
lisesta noudattamisesta riip-
pui Jumalan apu ja vastaus.
Ei meidän toki tule hylätä
hyviä Vanhan testamentin
ohjeita, mutta meidän tu-
lee lukea niitä uuden liiton
näkökulmasta. Kristus on
jo täyttänyt kaikki ne vaa-
timukset, joita me emme
koskaan voineet täyttää.
Tämä koskee myös ruko-
usta. Hän nöyrytyi Jumalan
edessä, jotta me saamme
vastauksen perimmäisiin
rukouksiimme.

UUDEN LIITON RUKOUS

Uudessa testamentissa
rukousten kuulemiselle
esitetään toisenlaisia edel-
lytyksiä. Jumala kuulee
niitä, jotka ”anovat usko-
en” (Matt. 21:22), ”anovat
Jeesuksen nimessä” (Joh.
14:13), ”anovat Jumalan
tahdon mukaan” (1. Joh.
5:14) ja ”pysyvät Kristuk-
sessa” (Joh. 15:7). Kaikki
nämä ”vaatimukset” sisäl-
tyvät jo Jaakobin kirjeen
opetukseen ”uskon ruko-
uksesta” ja ”vanhurskaan
rukouksesta”.

Me rukoilemme Jumalan
Pojan uskossa (Gal. 2:20).
Me kohdistamme rukouk-
semme Isälle Jeesuksen
nimessä, emme omissa ni-
missämme. Me tahdomme
pysyä Kristuksessa, johon

meidät on jo kasteessa lii-
tetty. Luemme ja tutkimme
Jumalan sanaa, jotta meidän
rukouksemme olisivat aina
Jumalan tahdon mukaisia.
Ja pyydämme aina rukoil-
lessamme: ”Tapahtukoon
Sinun tahtosi, ei minun”.
Näin meidän rukouselä-
mämme pysyy terveenä ja
meidän tahtommekin suun-
tautuu yhä enemmän Juma-
lan mielen mukaiseksi.

VIIMEINEN KOMPASTUSKIVI

Herkät kristityt jäävät kui-
tenkin edelleen miettimään
omaa kelvollisuuttaan Ju-
malan edessä. Erityisesti
yksi kohta Ensimmäises-
sä Johanneksen kirjeessä
vaivaa heidän mieltään.
*Rakkaani, jos sydämemme
ei syytä meitä, niin meil-
lä on uskallus Jumalaan,
ja mitä ikinä anomme, sen
me häneltä saamme, koska
pidämme hänen käskyn-
sä ja teemme sitä, mikä on*

*otollista. Ja tämä on hänen
käskynsä, että meidän tulee
uskoa hänen Poikansa Jee-
suksen Kristuksen nimeen ja
rakastaa toinen toistamme,
niin kuin hän on meille käs-
kyn antanut. (1. Joh. 3:22)*

Mutta entä jos sydämeni
syyttääkin minua jostakin?
Se voi kyllä oikeasti tulla
meille rukouksen esteeksi,
vaikka meillä Jumalan lap-
sina toki aina säilyy oikeus
lähestyä Häntä. Kun eläm-
me huonolla omallatunnol-
la, tulee meidän ja Jumalan
väliseen yhteyteen häiritse-
vää ”kohinaa”. Yhteys tak-
kuilee. Silloin tarvitsemme
syntien tunnustamista ja an-
teeksi saamista. Käytä myös
ripin lahjaa, jos anteeksi us-
kominen on vaikeaa.

Johannes ei kuitenkaan
”käskyllään” tarkoita aino-
astaan Jumalan käskyjen
noudattamista. Hänhän sa-
noo, että Jumalan käsky on,
että ”meidän tulee uskoa

hänen Poikansa Jeesuksen
Kristuksen nimeen”. Tämä
on kaiken rukoilemisen ja
rukousvastausten odottami-
sen lähtökohta. Se on ”pää-
sääntö”, jota ilman meidän
rukoilemisemme on turhaa
ilmaan huutelemista.

Kristukseen uskovina
ja Hänen nimeensä kastet-
tuina ei mikään estä mei-
dän rukoustemme peril-
le menemistä. Aikanaan
ne myös kantavat sataa,
jonka me saatamme kui-
tenkin nähdä vasta kerran
iankaikkisuudessa.

Suosittelavaa lukemista:

Per-Olof Sjögren,
Rukouskoulu. Suomen
Luther-säätiö 2003.

MARKO KAILASMAA - MIES JA KUTSUMUKSET

☞ EERO PIHLAVA

Kuppi kahvia ja menoksi. Tapaan tänään Marko Kailasmaan, joka on yksi Lähetysshiippakunnan pastoraalikirussin opiskelijoista. Haastattelua varten etsin hänestä tietoa internetistä. Eräästä vuoden 2012 Raittiuden Ystävät ry:n jäsenkirjeestä löydän uutta toiminnanjohtajaa esittelevän tekstin: *Marko Kailasmaa on koulutukseltaan teologian maisteri. Hän on naimisissa ja kolmen lapsen isä. Hän on työskennellyt aikaisemmin Helsingin yliopistolla, eri järjestöissä ja kirkollisella kentällä.* Haastateltavan erilaiset kutsut on aseteltu kauniisti esiin tiedotteessa. Marko Kailasmaalle on suotu vanhemman rooli, yhteiskunnassa hän toimii terveiden elämäntapojen puolestapuhujana ja seurakunnassakin hän kantaa vastuuta. Päätän lähestyä Markoa kysymyksillä, jotka koskevat näitä elämän eri osa-alueita.

AVIOMIES

Syntyjään porilainen Marko Kailasmaa on ollut vaimonsa Johannan kanssa naimisissa kohta 18 vuotta. Puhuessaan roolistaan aviomiehenä, Marko keskeyttää hetkeksi ja esittelee työhuoneensa ikkunalla komeilevaa perhekuva. Aviopari tapasi ensimmäistä kertaa vuonna 1994 Porissa. Marko kertoo myös, että hänen isänsä muisti Johannan vanhemmat synnytyssairaalaista, jossa he olivat tervehtimässä kaksi päivää Markoa aikaisemmin syntynyttä Johannaa. Kailasmaa kertoo avioliiton olevan suuri lahja

hänelle

– Johanna on Jumalan luomistahto minulle.

Aviomiehen kutsumuksessa on Kailasmaan mukaan kyse oman hyvyuden antamisesta puolisolle.

– Moni avioliitto kariutuu itsekkyyteen, kuitenkin on totta, että antaessaan saa, hän sanoo.

Kailasmaan ymmärryksessä puoliso on toisen tuki. Vakavoituen hän kertoo keskimmaisesta lapsestaan, joka syntyi näkövammaisena. Aaro-pojan elämän alkumetreihin liittyi leikkaushoitoa, lapsen kuolemaan liittyvää pelkoa sekä täydellinen tietämättömyys mikä pojan toista silmää vaivasi.

– Se oli kova paikka. Koettelemus, jossa koeteltiin avioliiton turvaverkkoa.

Samaan aikaan Marko toteaa kuitenkin kokeneensa avioliiton siunauksen hyvin konkreettisesti.

– Kun toinen oli romahtaa useiden sairaalakäyntien tiimoilta, niin toinen jaksoi. Ja kun toinen vuorostaan väsyi, niin silloin toinen antoi voimia. Se oli ihmeellistä.

PERHEEN ISÄ

Raittiuden Ystävät ry:n toiminnanjohtaja asuu nykyään Lohjalla, josta työmatkaa Helsinkiin kertyy lähes 70 kilometriä. Työpäivänsä Kailasmaa aloittaa aikaisin, jotta hän ehtisi olla lasten kanssa iltaisin.

– Isän kutsumus on olla turvana ja tukena lapsille, niin että he uskaltavat tulla luoksesi sellaisena kuin ovat. Varmaan moni lapsi miettii miten sanoa asioita vanhemmilleen. Toivon, et-

tä lapseni uskaltaisivat tulla asioineen aina luoksesi.

Marko kertoo myös toimivansa eräänlaisena toiminnanjohtajana kotona. Hän tarkistaa Aleksin ja Aaron läksyjä, rauhoittelee kolmen vilkkaan lapsen kujeita ja leikkejä sekä antaa virikkeitä heille.

– Luemme paljon kirjoja: Pekka töpöhäntää, Lasten Raamattua ja Narnian tarinoita, jotka ovat olleet erityisen vaikuttavia muun muassa Aslan hahmon tähden, joka on kirkas symboli Kristuksesta.

TEOLOGIAN OPISKELU JA HALLINTOTYÖTÄ SEURAKUNNASSA

Marko hakeutui Helsingin yliopiston teologiseen tiedekuntaan lukion jälkeisen välivuoden jälkeen.

– Lukion jälkeen elämässäni oli vaihe, jolloin jouduin ajattelemaan oman elämän suuntaa. Silloin syntyi ajatus, että oikeustieteen opiskelu ja lakimiehen työt eivät ole tavoitteitani enää. Teologian opiskelu tuli tämän ajatuksen viereen, ikään kuin vaihikka, sillä uskonto oli kiinnostanut Markoa ala-asteelta lähtien.

Teologian opintojen loppuvaiheessa Marko värvähtiin töihin ensin yliopistolle ja myöhemmin Kirkkopalvelujen työntekijäksi. Kirkon palveluksessa hän on toiminut myöhemminkin muun muassa Lohjan seurakunnan hallintosihteerinä, sekä tiukan valintaprosessin jälkeen Kirkon tiedotuskeskuksessa vuosina 2010–2012.

– Se oli opettava ja koetteleva koulu, hän sanoo

nojautuen tiukemmin tuoliinsa. Kailasmaa on kiitollinen tiedotuskeskuksessa saadusta kokemuksesta tiedotuksen saralla. Hänen työhönsä kuului esimerkiksi tiedonkeruuta, tiedotteiden laatimista ja kentältä tulleisiin teologisiin palautteisiin vastaamista. Hieman hymyhuulella Kailasmaa kertoo, kuinka tiedotuskeskuksen työkaverit olivat kertoneet noviisiin aloittaneen työnsä hyvää aikaan, sillä vuonna 2010 arkkikiispan valintaan liittynyt kiire oli takanapäin.

– Sittenhän vasta tykistö lauloi Irja Askolan piispaksi valitsemisen ja Ylen ilmoituksen johdosta. Palautetta tuli kymmeniä päivässä ja kaikkiin oli vastattava.

JÄRJESTÖTYÖTÄ ELÄMÄN PUOLESTA

Opiskeluvuosina alkaneet työt ja perheen esikoisen syntymä viivästyttivät Kailasmaan opintojen loppuunsaattamista. Vuonna 2006 Kailasmaa päätti jäädä pois työelämästä ja tehdä opintonsa loppuun. Proseminaari -työn otsikoksi hän valitsi *Työterveyslaitoksen johtajien arvojohtaminen*, jonka aineistoiksi hän haastatteli 19 laitoksen esimiestä.

– Marraskuussa aloitin ja huhtikuussa palautin, Kailasmaa kertoo huojentuneena kuuden kuukauden täyspäiväisestä savotasta.

Valmistumisen jälkeen työura johti ensin takaisin Kirkkopalveluihin ja sitten Kaatuneitten Omaisten Liiton palvelukseen. Marko on tehnyt järjestötyötä myös Kristillisessä kulttuuriliitos-

sa (nyk. Fokus ry).

Nykyiseen työpaikkaansa Raittiuden Ystävät ry:n toiminnanjohtajaksi Kailasmaa siirtyi vuonna 2012 Kirkon tiedotuskeskuksesta. Kailasmaan työpaikan käytäviä ja huoneita koristavat edellisiä toiminnanjohtajia ja raittiustyön vaikuttajia kuvaavat jylhät ja arvokkaat maalaukset. Yhdistyksen 160-vuotinen historia tuntuu käytävillä. Mikä Kailasmaata kiehtoo raittiusyhdistysten kattojärjestön toiminnassa?

– Tämä ei ole pompöösiä, isoihin rakenteisiin turvaavaa toimintaa vaan oma-aloitteista, omasta elämästä ja omasta terveydestä, itsensä ja muiden hyvinvoinnista lähtevää kansalaistoimintaa.

Työpaikan saatuaan hän kertoo myös havainneensa, että uskonnon pois rajaaminen työstä oli helpottavaa.

– Elämässä on nyt selkeästi kaksi regimenttiä, Kailasmaa sanoo.

Marko kutsuttiin samoihin aikoihin toiminnanjohtajan työn alkamisen kanssa Lähetysshiippakunnan pastoraalikurssille. Nyt mies saa palvella taidoillaan niin järjestötyössä kuin seurakunnassa ilman jatkuvaa ristivetoa.

– Nyt voi tunnustaa uskoa ilman, että keskusteleo kymmenen ihmisen kanssa heidän erilaisista uskonnollisista maailmankuvistaan ja sitten yrittää löytää kaikki huomioonottaen yhteisen uskontunnustuksen.

KIRKONMIES

Isovanhempiensa kodista Marko muistaa rukoilevaisseurojen polvirukoukset ja virren veisuun. Kailasmaa kertookin aikuisiällään tehneen matkaa takaisin rukoilevaisjuurilleen. Kumisedän antama Lutherin Matkaevästä sekä rukoilevaisuudessa käytetyt pos-

tillat ovat tulleet rakkaiksi kirjoiksi. Kotihartauksien viettämistä kaipaava Kailasmaa kertoo Aaro-poikansa pitäneen huolta niiden järjestämisestä. Eräänä päivänä poika oli ilmoittanut isälle työpäivän jälkeen:

– Kello seitsemän on kirkko, paras on tulla.

Altarina toimi piano ja kirjojen pidikkeenä pianotuoli, kun kotialbaan pukeutunut 7-vuotias toimitti hartauden. Stolan virkaa hoiti pojan löytämä isoveljen värikäs kaulahuivi.

Haave pastorin virassa toimimisesta heräsi Kailasmaalla vuonna 2009 hänen tehdessä töitä Lohjalla seurakuntayhtymän palveluksessa. Marko kertoo eläneensä epätoivonkin hetkiä sisäisen kutsunsa kanssa. Kailasmaa kiittää Pekka-ystävänsä, joka piti kipinäyillä ja rohkaisi häntä yhteisten työmatkojen aikana. Pastori Jari Kekäleen esittämä kutsu Lähetysshiippakunnan pastoraalikurssille vuonna 2012 antoi Kailasmaan sisäiselle kutsulle muodon ja vahvistuksen. Pastoraalikoulutuksesta hä-

nellä ei ole muuta kuin hyvää sanottavaa.

– Pastoraali-kurssin alkaessa luin saamaamme kirjallista silkkaa iloa täynnä. On ollut myös mahtavaa jakaa uskon aarteita kurssikaverien kanssa, Kailasmaa sanoo.

Hän on iloinut pastoraalikurssilla vallitsevasta vapaudesta, jossa on saanut tulla esiin omana persoonana.

Porin-murteella puhuva Kailasmaa esittää keskustelun tuoksinnassa kiitoksen harjoittelupaikkansa, Porin Sakkeuksen seurakunnan pastorille Miika Niemiselle.

– Miika sano harjoittelun alussa, että ei hän ole enne teologiamaisteria ohjannu. Vastasin, et mä oon tässä iha nöyräänä vikaarina, en mä o ennen tehny tällasta liturgiaharjoittelua. Olen erittäin kiitollinen, että Miika on ottanu niin veljellisesti ja kannustavasti vastaan.

RAKENTAMASSA SEURAKUNTA LOHJALLE

Kolmen lapsen, Ainin, Aaron ja Aleksin isä kertoo etsineensä monta vuotta

seurakuntayhteyttä Lohjalla. Muun muassa Sammatin ja Karjalohjan seurakunnat ovat tulleet tutuiksi. Maaliskuussa Lohjalla alkavat Lähetysshiippakunan messut.

– Tahdon olla mukana rakentamassa seurakuntaa kutsuen ihmisiä matkalle ajasta iankaikkisuuteen, johon liittyvät ne asiat joita nautitaan ja tehdään jo täällä Jumalanpalveluksessa, Kailasmaa sanoo.

Mahdollisen pappisviikimyksen jälkeen Marko kertoo hoitavansa pastorin virkaa aluksi oman toimen ohella. Varovaisesti ja hieman arkana hän kertoo myös haaveestaan toimia jonain päivänä täysipainoisesti pastorina.

Puolentoista tunnin keskusteluhetki on tullut päätökseensä. On aika jatkaa matkaa kohti muita päivän askareita ja kutsu- muksia. Mielenkiintoinen ja rikas matka on ihmisen elämä, mietin, kun Marko hyvästelee minut reilulla kädenpuristuksella.

”Yhdessä enkelten ja kaikkien pyhien kanssa” -sarjassa käsitellään luterilaisen messun liturgiaa kohta kohdalta

KIITTÄKÄÄMME HERRAA!

✠ HANNU MIKKONEN

Ylistäkää minun kanssani Herraa, kiittäkäämme yhdessä hänen nimensä. (Ps. 34:4) Meidän onnemme on se, että luterilaisen jumalanpalveluksen kieli nousee pääosin pyhästä Raamattusta. Kirjoituksen kielen lisäksi saamme jumalanpalveluksissa olla osa vuosisatoja kestänyttä kristillistä traditiota. Liturgisessa jumalanpalveluksessamme on toki meille ominaisia luterilaisia piirteitä, mutta suurin osa messustamme on ikivanhaa perua. Tämä koskee myös jumalanpalveluksemme päätöstä, joka alkaa pastorin laulaessa: ”Kiittäkäämme Herraa!”

YHTEISTÄ LÄNNEN KIRKON PERINTÖÄ

Vanha katolinen messu päättyi sanoihin ”Ite, missa est!”, tai muuhun vastaavanlaiseen toivotukseen. Olipa sanamuoto mikä hyvänsä, niin niiden tarkoituksena oli viestiä seurakunnalle, ”menkää rauhassa, messu on päättynyt!” Usein vain viimeiset ehtoolliselle osallistujat kuulivat messun päätössanat, sillä ehtoollisen vieton kestäessä pitkään useat ihmiset lähtivät kirkosta Herran ruumiin ja veren saatuaan.

Todennäköisesti 1000-luvulla ”messu on päättynyt”-sanojen lisäksi tai niiden sijasta alettiin käyttämään sanoja ”Benedicamus Domine!” (suom. Kiittäkäämme Herraa!). Myös uskonpuhdistuksen aikana oppi-isät säilyttivät nämä

sanat ja jättivät jo varhain messun päätöksestä pois sanat ”Ite, missa est!” Jumalanpalveluksen lopun kehoituksen yhteyteen kuului seurakunnan kiitos latinankielen sanoilla ”Deo gratias!” (suom. ”Jumalalle kiitos!”). Nämä sanat ovat sellaisenaan edelleen käytössä myös jumalanpalveluksemme osiossa jota olemme tottuneet kutsumaan loppuylistykseksi.

MESSUN LOPPUYLISTYS

Halleluja! Kiittäkää Herraa, sillä hän on hyvä, sillä hänen armonsa pysyy iankaikkisesti. (Ps. 106:1) Loppuylistyksen (lat. benedicamus) merkitys ja sisältö paljastuu asiayhteydestä ja laulettavista sanoista itsestään. Seurakunta kiittää ja ylistää Jumalaa vastaanotettuaan ehtoollisessa Herran Jeesuksen ruumiin ja veren syntien anteeksiantamiseksi. Tähän pastori kehottaa seurakuntaa ja itseään laulamalla ”Kiittäkäämme Herraa!” Seurakunnan vastaus kehoitukseen ei oikeastaan voi sikaan olla muuta kuin ”Jumalalle kiitos!”

Loppuylistyksen osana seurakunta laulaa myös kolmin kertaisen hallelujan, aivan kuten jumalanpalveluksessamme tehdään ennen evankeliumin lukemista. Hallelujan laulaminen mainituissa paikoissa viestii sitä, että Jumala sulkee seurakunnan kokonaisen evankeliumin, sanan julistuksen ja alttarin sakramentin suojaan. Hyvä on kiittää Herraa! Halle-

luja! Kiitos Jumalalle! Halleluja! Kaiken Hän on taas hyvin tehnyt! Halleluja!

Kiitetty olkoon Herra, Israelin Jumala, iankaikkisesta iankaikkiseen. Ja kaikki kansa sanokoon: ”Amen. Halleluja!” (Ps. 106:48) Omalla tavallaan loppuylistys valmistaa meitä jo lähtemään messusta arkeen. Toki Herra lisää vielä armoaan ja hyvyttään meille, kun ylitsemme lausutaan Herran siunaus ja meidät suljetaan Kolmiyhteisen Jumalan nimeen, joka meille kasteessamme lahjoitettiin. Halleluja ja amen huulillamme saamme lähteä luterilaisesta messusta ja julistaa Jumalan suuria töitä kaikkialla missä kuljemme.

Mutta rakkaat veljeni ja sisareni Kristuksessa, mepä tunsimme ja uskoimme sen rakkauden, jolla Jumala rakastaa meitä, niin soikoonpa siis hänen kiitoksensa meidän sydämeistämme ja suustamme! Sillä sellainen kiitos on hyvä ja suloinen, se on myös Jumalalle ja Isälle otollinen uhri Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta. Sanokaamme apostolin sanoilla: ”Kiitetty olkoon Jumala ja Herramme Jeesuksen Kristuksen Isä, joka on siunannut meitä kaikinlaisella hengellillä siunauksella taivaallisissa Kristuksen kautta!” – ”Kiitetty olkoon Herran nimi nyt ja iankaikkisesti!” Amen. (Virvoitusta väsyneille, F.G. Hedberg)

PAPIN PERHE

✍️ JANNE KOSKELA 📷 DORIANA S. WWW.SXC.HU

Seurakunta kutsuu itselleen pastorin saarnaamaan sanaa ja hoitamaan sakramentteja. Jos virkaan vihittävällä on jo perhe, kutsu vaikuttaa vahvasti myös heidän elämäänsä. Kristuksen ies, *stola*, asetetaan vain pastorin harteille, ja monet viran velvoituksista puhuvat raamatunkohdat luetaan vain hänelle. Kuitenkin, kuin huomaamatta odotuksia kertyy myös perheelle. Papinrouvan odotetaan olevan aina iloinen ja avoin mallivaimo, huolehtiva äiti, kaikkien ystävä, naistenpiirien vetäjä, tapahtumien järjestäjä ja seurakunnan pääkokki. Papin lasten odotetaan olevan mallilapsia, jotka käyttäytyvät aina täydellisen kauniisti ja kohteliaasti sekä kirkkosalissa että pyhäkoulussa, ja ryhtyvät isona papeiksi, kanttoreiksi tai diakonisseiksi.

Yhdelle tällainen rooli voi sopia ja olla unelmien

täyttymys, mutta toinen voi kokea raskaaksi ja vaikeaksi yrittää vastata moninaiisiin odotuksiin, jotka eivät tunnu sopivan omaan persoonaan, taitoihin tai kiinnostuksen kohteisiin, jokainen kun on oma persoonansa. Onkin tärkeä muistaa, että Raamatusta ei löydy erikseen papin vaimon työnkuvausta. ”Papin vaimo” ei ole seurakunnan salattu lisävirka isoine kelpoisuusvaatimuksineen. Ihan tavalliset kristityn vaimon oikeudet ja velvollisuudet koskevat häntäkin. Hänen kutsumuksensa on elää kristittyinä kodissa, seurakunnassa ja yhteiskunnassa.

Papin lapsiakaan ei ole kaikkia valettu samalla muotilla. Isiensä ja äitiensä tavoin heilläkin on erilaisia persoonallisuuksia, toiset avoimempia ja nopeasti tutustuvia, toiset hiljaisempia ja vetäytyviä; heilläkin on hyviä päiviä ja känkäränkkäpäiviä; heistäkin

lähtee ääntä; nälkäisenä tai väsyneenä hekin käyvät rauhattomiksi ja joskus jopa sietämättömiksi. Niinkuin muuten useimmat aikuisetkin.

Ulkopuolelta tulevat suuret ja epärealistiset odotukset voivat käydä perheelle raskaaksi kantaa. Siksi olisikin hyvä miettiä, miten kohtaisimme papin perheen realistisesti, miten voisimme tukea ja jopa auttaa heitä elämään seurakunnan keskellä. Tässä muutama ajatus pohdittavaksi.

MUISTA, ETTÄ HEIDÄN SUNNUNTAINSA OVAT ERILAISIA

Papin vaimo on sunnuntaisin käytännössä yksinhuoltajaäiti. Hyvin harvoin, jos koskaan hän saa istua miehensä vieressä kirkonpenkissä. Hyvin harvoin papin lapset pääsevät isän syliin jumalanpalveluksessa. Aviomies hermoilee kotona ennen lähtöä, puurtaa päivän paimentaen seurakuntiaan, ajaa satoja kilometrejä perheen autolla ja palaa lopulta kotiin umpiväsyneenä. Jos perheessä on koululaisia ja jos vaimo käy töissä, perheessä on yleensä vain yksi yhteinen vapaapäivä viikossa.

RUKOILE HEIDÄN PUOLESTAAN

Pastorien perheiden yhteinen todistus on, että sunnuntaiaamut ovat varsinaisia hengellisen so-dankäynnin suosikkihetkiä. Siksi, älä rukoile vain pappisi puolesta. Rukoile myös hänen perheensä puo-

lesta. Rukoile, että hekin saisivat kuulla Hyvän Paimenen äänen saarnatussa sanassa ja nauttia rakentavasta yhteydestä toisiin seurakuntalaisiin.

KYSY, VOITKO OLLA AVUKSI

Jos sinulle on mahdollista, kysy sunnuntaiyksinhuoltajapapinrouvalta, voitko olla jotenkin avuksi kirkossa. Voi olla, että hän keksii sinulle jonkin tavan auttaa, tai sitten sanoo pärjäävänsä tällä kertaa ihan hyvin. Joka tapauksessa hän on kiittollinen ja rohkaistunut tarjotusta avusta. Mieti, voitko joskus vielä pappilan lapset sunnuntaina vaikkapa luistelemaan ja hampparille messun jälkeen.

MENE JUTTELEMAAN HEIDÄN KANSSAAN

Jos haluat tutustua pastorin perheeseen sunnuntaina, älä jää odottamaan, että he löytävät sinut. Mene vain rohkeasti juttelemaan heidän kanssaan. Pienten lasten äiti luultavasti arvostaa jokaista aikuiskontaktia, ja lapsetkin aivan loistavat, kun heistä ollaan kiinnostuneita ja heidän asioitaan tahdotaan kuunnella ja pyhäkoulupiirustuksiaan ihailaan. Silloin heistä on kiva lähteä kirkkoon ensi sunnuntainakin.

Ideoitu <http://ryanhuguley.com/>
blogitekstien pohjalta

LUTERILAISEN KIRKON RAKENNUSTYÖSSÄ ETELÄ-SUDANISSA

✍️ MATTI VÄISÄNEN

Suomen ev. lut. lähetysshiippakunnan emerituspiispa teol. tri Matti Väisänen vieraili viime marraskuussa (10–29.11.2013) kutsuttuna ulkomaalaisena opettajana Sudanin luterilaisen kirkon teologisessa seminaarissa Yambiossa Etelä-Sudanissa. Samalla Väisänen osallistui Sudanin luterilaisen kirkon 20-vuotisjuhlaan.

Koko ei-islamalainen Afrikka elää hengellisten herätysten ja kristillisten kirkkojen kasvun aikaa. Afrikkalaiset uskovat, – toisin kuin uuspakanallistuva Eurooppa – että Raamattu on Jumalan sanaa. Siinä on Afrikan kirkkojen kasvun syy.

Sudanin luterilainen kirkko on vasta 20 vuotta vanha. Nuorella kirkolla on jo 150 seurakuntaa eri puolilla Etelä-Sudania, mutta vain 60 koulutettua pastoria ja lukuisa määrä evankelijoita, joilla ei ole minkäänlaista koulutusta. Koulutuksen tarve on siis huutava.

Minut oli kutsuttu vierailevaksi luennoitsijaksi kirkon pappisseminariin. Aiheenani oli kasteteologia. Opetunnit kestivät klo 9-13, jonka aikana oli vain yksi 15 minuutin tauko.

– Kyllä sudanilaiset ovat valmiit tekemään työtä, kun siihen annetaan vain mahdollisuus.

Osallistuin matkani aikana myös Sudanin luterilaisen kirkon 20-vuotisjuhlaan, jonka jumalanpalveluksessa oli myös pappisvihkimys ja diakonisoiden työhön siunaaminen. Jumalanpalveluksessa minulla oli saarna. Englanninkielinen saarnani tulkittiin paikalliselle zandin kielelle. Lähes kuusi tuntia ilman väliaikaa kestäneessä juhlassa samoin kuin seminaarin puistossa pidetyssä iltajuhlassa olivat mukana sekä valtiovallan että Yambion kaupungin edustajat. Molemmat käyttivät puheenvuorot sekä kirkossa pidetyssä pääjuhlassa että iltajuhlassa. Miehet tunsivat Raamattunsa hyvin ja puhuivat rohkeasti selvää Kristus-sanomaa.

Oma arvioni on, että sekä yhteiskunta että luterilainen kirkko Etelä-Sudanissa tarvitsevat ennen muuta opettajien opettajia ja sopivaa kirjallisuutta. Muutoin se maa ei nouse siitä

Joukko Sudanin kirkon 20-vuotisjuhlaan osallistuneita pastoreita piispojen Noah Wilson Rulen ja Matti Väisäsen seurassa.

tilasta, johon se on saatettu. Etelä-Sudan tarvitsee demokraattisen hallinnon ja infrastruktuurin kuntoon saattamisen eli ensisijaisesti luku- ja kirjoitustaidon, toimivan terveydenhuollon ja tiestön rakentamisen. Kaikki tämä vaatii varmaan enemmän kuin yhden sukupolven ajan.

Etelä-Sudanin niin kuin koko Afrikan mahdollisuus on kristinuskossa: Raamatun opettamassa ihmisten tasa-arvossa, keskinäisessä rakkaudessa ja toistensa kunnioittamisessa. Kaikkeen tuohon saadaan nöyryys ja voima elävästä Jumala-yhteydestä.

Päiväntasaajan maisemissa oli lämmintä kuin suomalaisessa saunassa. Vaikka marraskuu onkin Etelä-Sudanissa vuoden viilein kuukausi, kyllä valkoisen miehen paita oli märkänä aamusta iltaan.

Sudanin/Etelä-Sudanin ev.-lut. kirkko (ELCS/SS):

- Vuoden 2013 lopussa Sudanin luterilaisella kirkolla oli 150 seurakuntaa ja 60 koulutettua vihittyä pastoria, muutamia koulutettuja diakoneja ja diakonisoidja ja lukuisa määrä evankelijoita, joilla ei ole mitään koulutusta. Valtaosa Sudanin luterilaisen kirkon seurakunnista on Etelä-Sudanissa, mutta kirkolla on seurakuntia myös islamilaisen Sudanin puolella.
- Kirkko on perustettu vuonna 1993. Suomen Luther-säätiö on tukenut kirkkoa perustamisestaan asti.
- Kirkon pappisseminari perustettiin vuonna 1998 Khartumiin ja siirrettiin lounaisen Sudanin Yambioon vuonna 2005.
- Kirkon piispa on Wilson Noah, joka on hoitanut virkaa vuodesta 2011.

**BONHOEFFER - PASTORI,
MARTTYYRI, NÄKIJÄ, VAKOOJA**
ERIC METAXAS (PÄIVÄ OSAKEYHTIÖ 2013)

KIRKKO KATKAISI LOPULTA SAKSAN KANSAN SELKÄRANGAN?

✍️ SAKARI KORPINEN

Suuri osa saksalaisesta pastori Dietrich Bonhoefferista (1906-1945) tehtyjä kirjoja ja artikkeleita on ala-arvoisia tai jopa harhaanjohtavia. Näin sanoi minulle viime kesänä ehkä Suomen paras Bonhoeffer-tutkija, pastori Halvar Sandell. Totta, mutta viime vuonna suomennettua menestyskirjalija Eric Metaxasin teosta pidän hienona historiallisena teoksena.

Se ei ole Bonhoefferin jumaluusopillisiin painotuksiin keskittyvä tutkimus, mutta kuvaa lähes dekarin tavoin, miten nuori mies löytää uskonvakuuksensa perustaksi yhä selkeämmin pyhän Raamatun ja sen ilmoitustotuudet. Sen vuoksi hän oli valmis isänmaallisena miehenä uhrivalmiseen toimintaan. Dekkarista kerrottaessa ei saa paljastaa kaikkea ja siksi kirjoitan vain kahdesta näkökulmasta.

”ÄLKÄÄ YRITTÄKÖ MUUTTA RAAMATTUA AJANMUKAISEKSI”

Bonhoeffer sai jo kotoaan harvinaisen hyvän koulutuksen, laajan sivistyksen, korkeatasoiset ystävyysuhteet ja varallisuuden. Metaxas kuvaa hyvin Bonhoefferin monipuolisuuden. Hän piti loppuun asti urheilusta, luonnossa liikkumisesta, oli innokas pöytätenniksen pelaaja jne. Huipputavata pianistina hän olisi

voinut keskittyä musiikkiin, mutta tie vei teologiseen tiedekuntaan.

Muissakin tutkimuksissa on todettu, että vaikka Bonhoefferin professorit olivatkin liberaaleja tai reformoituja, he vaativat jumaluusoppiin kuuluvan aineiston hyvää osaamista. Metaxasin teoksessa tulee esiin, miten Bonhoeffer osasi mm. ulkoa latinaksi Tunnustuskirjojen pääkohtia.

Vaikka Bonhoeffer oli-kin ystäväystynyt esim. Karl Barthin kanssa, hän luki ja käytti aivan ”toisella tavalla pyhää Raamattua” kuin professorinsa. Niinpä myöhemmin kun Bonhoeffer alkoi lähes salassa opettaa Tunnustuskirkolle pappeja, hän suorastaan vaati ”luostarimaisen” toiminnan. Päiväruutiinit tuli aloittaa ja päättää Jumalan sanan lukemisella ja rukouksella. Ja päivälläkin opiskelijoiden tuli olla puoli tuntia mietiskelemässä annettuja Raamatun jakeita. Opiskeluun kuului ehdottomasti korkeatasoinen laulu ja soitto.

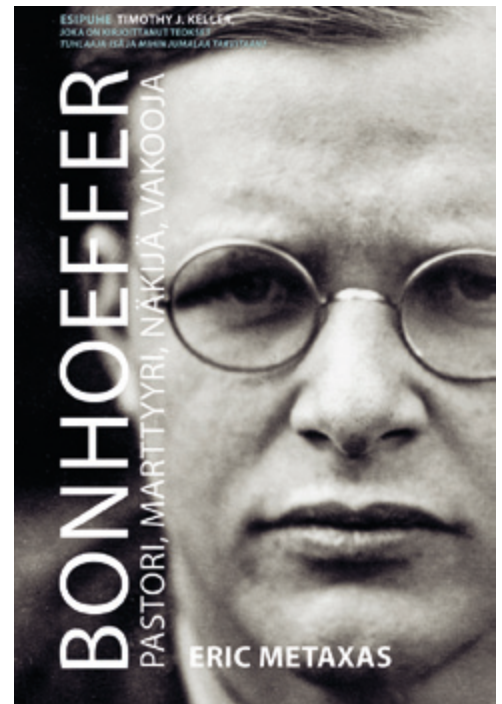
Mutta niin on, että pyhä Raamattu on vaarallinen ja Gestapon täytyi sulkea siniteteillä Finckenwaldin pappiseminaarin ovet kesällä 1937.

EPÄYHTENÄINEN TUNNUSTUSRINTAMA

Kun Saksa sai demokraattisesti aikaan arjalaislain,

sitä lakia vaadittiin myös kirkon virkoihin. Vain muutamalla kirkon työntekijällä oli jonkinlainen veriside juutalaisuuteen (mummo, paappa tai vanhempaa perua). ”Ruskeassa kirkolliskokouksessa” syyskuussa 1933, tämä valtion sanelema laki ei mennyt kuitenkaan läpi. Antoiko tämä väärää toivoa? Tunnustuksellinen rintama pysyi ehkä siksikin hajanaisena, vaikka tuon kirkolliskokouksen seurauksena syntyi-kin Papiston hätäliitto. Siihen kuului parhaimmillaan 6000 pappia. Kuitenkin papiston piirissä oli paljon ajattelua, että ei puututa nyt tällaisiin kysymyksiin, jotta saadaan tehdä työtä rauhasa! Meidän täytyy joutua ”törmäyskursille jossain vielä keskeisemmässä seikassa,” sanoo Karl Barth. Bonhoefferin laaja toiminta ja selvä vetoisuus sai vain pienessä joukossa kanta-vuutta. - ”Vain se joka korrottaa äänensä juutalaisten puolesta, voi laulaa gregoriaanisesti!” Tiedämme, että yhteiskunnan virallinen laki ajoi pian kirkossakin pyhän Raamatun yli.

Kuulin ensimmäisen keran EYL:ssä Simo Kivirantalalta opetusta Bonhoefferin käyttämästä termistä halpa armo. Vaikka uusin Bonhoeffer-kirja ei ole opillinen

teos, se kuvaa mainiosti, miten Saksan kristiansaa alkoi hallita taitavien propagandistien johdolla yhteysliike nimeltään Deutsche Christen. Se sai väkeä liikkeelle tunnelmallisine kokouksineen, työnsi omia miehiään aseisiin ja hallitsi kirkolliskokouksia. Silloin ei vielä ollut samassa määrin kuin nyt median pakkovaltaa, mutta jos äänet eivät riittäneet, miesväkivallalla saatiin oikeat piispatkin! Kun piti päättää oman aikansa epämiellyttävistä asioista, oltiin valmiit taipumaan askel askeleelta Hitlerin natsi-ideologiaan. Ja näin valloitti kirkon halvan armon oppi. Äärimillään se johti pyhän Raamatun hylkäämiseen: ”Kirjoitetussa sanassa asuu aina demoni!”

Mitä olisi tapahtunutkaan koko tunnetulle maailmalle, jos paimenet seurakuntineen olisivat kuunnelleet ja totelleet pastori Bonhoefferia? Otan otsikon kysymysmerkin pois ja sanon: Saksan kansan selkärangan katkaisi (luopio)kirkko.

BÖNEN FÖR LIVET

≡ JAKOB APPELL

I äldre tider var det i den svenska kyrkohandboken angivet att församlingen skulle falla på knä vid tre tillfällen under högmässan. Inte oväntat gällde knäfall vid syndabekännelsen och vid läsningen (eller sjungandet) av instiftelseorden. Kanske lite oväntat för somliga idag var det tredje tillfället vid bedjandet av Herrens bön.

Även om knäfall inte är en ovanlig böneställning markerades särskilt Herrens bön som ett tillfälle att falla på knä vid. Knäfallet uttrycker å ena sidan ”Herre, jag är inte värd...” och å andra sidan en vördnad inför det höga och heliga. När vi ber kommer vi å ena sidan tomhänta, utan anspråk, och å andra sidan med respekt inför den Höge och Helige.

Vad får - kan - borde - jag säga? Då har Gud har i sin nåd lagt ord på våra ore-na läppar som vi inte bara får rikta till honom. De når ända fram till Fadershjärtat och är fyllda med Guds egen rikedom och inneslutna i Jesu egen förbön och försoning. Det är bönen Jesus gav åt sin Kyrka – Fader vår.

BÖN – ETT NÅDEMEDEL?

Våra lutherska fäder brukade säga att bön inte räknas till nådemedlen. En hedning i djungeln kan inte räkna med nåd för att han riktar en bön till ”Gud”. Guds ord, däremot, förmedlar nåd så att den som lyssnar möter den levande Guden och får ta Hans löften om nåd till sig.

Med Herrens bön har vi

inte bara fått ord att be till Gud. Vi har också fått ord från Jesus att ta till oss – och att be. Och det är en stor nåd. Ja, kanske är det så att det viktigaste med Herrens bön är vad den gör med oss, inte vad Gud ska svara på vår bön.

BÖNEN PÅ JESU HJÄRTA

När lärjungarna bad Jesus lära dem att be, så hade de givetvis redan levt ett liv präglad av bön, fromma ju-dar som de var. Men deras önskan var att få Jesu perspektiv på bön.

Vi ber om det som ligger på vårt hjärta. Vad ligger på *ditt* hjärta, Jesus? Vad tycker du är viktigt? Lär oss! Eller vill vi egentligen veta, kanske vi måste fråga oss? Veta – för att korrigera vår bön och faktiskt avstå från något vi anser viktigt? Med Herrens bön lägger Gud på mitt hjärta det som ligger på *Hans* hjärta. Det ger perspektiv på det gamla uttrycket om bön, att det är ”hjärtats samtal med Gud”.

VEM TALAR VI TILL?

Hade lärjungarna ens kunnat gissa vem de skulle tilltala när Jesus började lära dem? ”Du som bor i ett ljus dit ingen kan komma?” Nej, *Fader vår* ska de tilltala. En Fader? Jesus ville locka fram rätt tillförsikt i bönen. Den allra mest omtänksamma fader som levt på denna jord är bara en blek skugga av den Fader som är himlen som är... *vår*. ”Om ni som är onda förstår att ge era barn goda gåvor, *hur mycket mer skall då inte er himmelske Fader ge det*

som är gott åt dem som ber honom?” (Matt 7:11)

Trearingen som sitter tryggt i sin faders famn och med sitt vädjande till ”pappa” får fadershjärtat att smälta – det är bilden Jesus väcker när han väljer det i Bibeln ovanliga ”Fader” istället för det vanliga ”HERRE”, ”min Gud” (Psaltaren). Efter sin uppståndelse sa Jesus att han går till ”min Fader... och *er* Fader” (Joh 20:17). Jesus vet var det uppenbara hindret för kontakt, gemenskap, trygghet och bönhörelse ligger: i en tom grav! Det är inte bara nåd att vi har en himmelsk Fader som vi får kalla vår, det är också nåd att Jesus lärt oss att förstå det när vi vänder oss till Gud i bön.

RAKA BESKED!

När väl Jesus lärt oss det största privilegiet, den största gåvan, nämligen att få be till Fader vår, sitta där i trygga famnen, så kommer tre raka besked om vad som är viktigt. *Hans* namn! *Hans* rike! *Hans* vilja! Här kanske vi trodde att bön handlade om... *vårt* namn, *vårt* rike, *vår* vilja? Jesus vet att vi tänker så och vänder just därför upp ner på vår tanke genom att lära oss att först och främst må Guds namn hållas heligt.

”Guds namn är i sig självt heligt, men vi ber i denna bön att det skulle hållas heligt också oss hos.” (Luthers förklaring). Skulle det vara den viktigaste bönen? Det *första* vi ber när vi sitter i den mjuka fadersfamnen? Ville lärjungarna höra och lära sig det? Men

med lite eftertanke kanske den tanken får fäste att det är bättre att *Guds* alltigenom goda, fullkomliga, kärlekfulla vilja sker med oss och världen... än att vår egen opålitliga, själviska, och kortsiktiga vilja ska ske. Och att Hans rike får växa till i världen runtomkring oss... och i oss.

SÅ SKALL ALLT DET ANDRA TILLFALLA ER

Egentligen har Jesus så långt bara omvandlat till bön det som han i bergspredikan lärt oss, nämligen att *först* söka Guds rike och Hans rättfärdighet (Matt 6:33). När de första bönerna i Fader vår fått sjunka in, så händer något med oss. Vad mer behöver vi begära än att Guds goda och nådiga vilja får ske med oss? Men Jesus lovar ändå ”så skall allt det andra tillfalla er.” Och det omvandlas till bön i den resterande delen av Fader vår.

Med bönen om dagligt bröd ber vi om precis allt vi *behöver* (inte nödvändigtvis det vi vill ha) för vårt uppehälle. Bönen handlar om bröd – inte tårta. Men precis som Luther lyfter fram i katekesen handlar bönen mer om att lägga märke till allt vi får och dra den rätta slutsatsen: ”Se på himlens fåglar, de sår inte, de skördar inte och samlar i lador, och ändå föder er himmelske Fader dem. *Är ni inte värda mycket mer än de?”* (Matt 6:26)

Det vi behöver är nu inte bara bröd. Ett litet ”och” binder ihop bönen om bröd med bönen om syndernas

förlåtelse. Livet är både timligt och evigt, där Guds förlåtelse öppnar Guds eviga rike för oss. Och när livet hos Gud väl är öppnat och tryggt blir bönen om beskydd mot frestelser viktig. Fräls oss från det onda och den onde! För då är vi i tryggheten hos Gud, vilande där i tro, här i tiden och sedan i evigheten. Det är den realistiska tron som till slut avslutar med bönen om att inget ska dra oss bort från Honom.

Finns det nu *något* mer att be om, som vi *behöver* be om, någon bönhörelse som fattas när Fadern svarat på *Jesu* bön? Vad som gör vår bön kraftig är sist och slutligen inte vår tro och kraft, utan Jesus. Hans blod, hans löfte, hans namn, hans bön – *vår* skatt!

”NÄR JAG VÄL FÖRSTOD BETYDELSEN, VAR JAG EN KRISTEN”

Dr Ken Bailey, en framstående bibellärare,

undervisade vid ett tillfälle unga studenter i Lettland, en tid efter Sovjetunionens fall. Han frågade en ung kvinna om hur hon kom till tro, när alla indoktrinerades i ateism.

Kommunisterna hade stängt alla kyrkor, hela hennes släkt var ateister, där fanns helt enkelt inga förutsättningar för trons uppkomst. Men så berättade kvinnan att Herrens bön tilläts på begravingar. Som ung lärde hon sig orden utantill, utan att begripa innebörden eller varför orden användes. När Lettland sedermera blev ett fritt land sökte hon efter bönens betydelse. ”När du är i mörker uppfattar du det allra minsta ljus som väldigt ljust. För mig var Herrens bön ett sådant ljus, utan att förstå riktigt varför. När jag väl förstod betydelsen, *var jag en kristen.*” (citatet ur Kenneth Bailey, *Jesus through Middle-Eastern eyes*)

Herrens bön är bönen att

lära sig hela livet, eftersom den formar vår tro. Den gamla principen *lex orandi lex credendi* gäller i högsta grad Herrens bön. Såsom vi ber – de ord vi använder i bön och gudstjänst – kommer att forma tron. Vad kan vara bättre att formas av i tron, än det som Jesus lagt på våra hjärtan att *be*? Och så som vi tror – så ber vi. Om det är Jesus vi tror på, så tror vi också det allra bästa om den bön om vilken han själv sagt: ”Så skall ni be” (Matt 6:9)

PÅ KNÄ

Det har skrivits massor om bön. Goda råd, varför man ska be, hur man ska be, osv. Mycket kan vi klara oss utan. Men om Jesus inte sagt sitt ”Så skall ni be” hade vi knappast själva kommit fram till, med tillförsikt, vem vi får vända oss till (Fader vår), vad som är viktigt (Guds rike och Hans rättfärdighet), och vad vi i Faders famn får förvänta

oss (allt det som ska tillfalla oss). Vi kommer inte bara med tomma händer till Gud – vi kommer med Herrens bön! Vi nalkas inte bara den höge och helige – vi nalkas Fader *vår*, för Jesu Kristi blods skull!

Till sist är det inte vår ovärdighet eller Guds höghet som skulle få oss att falla på knä, utan Hans *nåd*. Det är den obeskrivligt rika gåvan som vår Herre och Frälsare Jesus Kristus gav oss – Herrens bön – som ödmjucar oss till att falla på knä i bön till Fader vår som är himmelen!

Jakob Appell, komminister i Kvillebäckens församling i Göteborg, Missionprovinns i Sverige

KUUNTELEVA RUKOUS

WILLE HUUSKONEN

Apostolien ja apostolisen seurakunnan elämässä Pyhä Henki toimi kaiken aikaa ja vaikutti kaikissa näiden teoissa. Miksei näin voisi olla myös meidän aikamme? Tämä on yksi niistä oikeista kysymyksistä, joita karismaattinen liike kysyy. Oikeat vastaukset löydämme vain pysymällä kiinni kristillisen kirkon syvissä juurissa, ja oppimalla

get ovat unissamme profeettoja: Ne tekevät kavalina päätelmiä tulevasta ja ilmoittavat sen meille edeltä käsin. Kun näyt toteutuvat, me hämmästyimme ja ylpistymme ajatuksissamme.

Myös apostoli ja Herra itse kehottavat varovaisuuteen näkyjen ja ilmestysten kohdalla. (Kol. 2: 18, 2. Kor. 11: 14, Matt. 24:24)

Kaikki, mikä vaikuttaa hengellis-

tu uskontunnustus ja otsaan piirretty ristinmerkki olivat Lutherille päivittäisen hartauselämän peruspilarit. Siinä ovat edelleen kristityn hengellisen taistelun parhaat aseet.

Kun perustus on kohdallaan, ovat kaikki Pyhän Hengen aarteet tarjolla kilvoittelijalle. Jumalan kuunteleminen rukouksessa ei ole vain edistyneimpien uskovien erityistaito, vaan jokaiselle kristitylle kuuluva lahja. Papin kehoitus ”ylentäkää sydämenne” tarkoittaa arkisten ajatusten sulkemista hetkeksi pois ja huomion kääntämistä pyhiin asioihin. Näin teki myös Herramme vetäytyessään rukoilemaan hiljaisuudessa.

Tällainen kuunteleminen ei ollut Lutherillekaan vierasta: *Kun nuorikkaat, hyvät ajatukset saapuvat, on annettava muitten rukousten mennä ja annettava tilaa noille ajatuksille, kuunneltava hiljaa eikä missään tapauksessa estettävä niitä. Silloin saarnaat näet Pyhä Henki itse.*

Kun me pyydämme Jumalaa hänen tahtonsa mukaisesti näyttämään apua tarvitsevan lähimmäisen, antamaan rohkaisun sanan hänelle tai rukouksemme Jumalaa paljastamaan synnin omassa elämässämme, niin emme kauaa joudu odottamaan vastausta. Suurin este tällä tiellä on se, että emme ole valmiita sellaiseen elämän muutokseen, johon Jumala rukouksen kautta kehottaa. Helpommat tiet houkuttaisivat.

”Älkää sitä miettikö, miten suuria teistä tulee. Se selviää kyllä, kun olette tulleet pieniksi.

siitä viisaudesta, jota Jumala menneille sukupolville on suonut.

Viime vuosina monissa seurakunnissa on järjestetty opetusta otsikolla kuunteleva rukous. Tällä tarkoitetaan sellaista menetelmää, jossa muuttaman hengen ryhmässä rukoillaan yksi kerrallaan jokaisen puolesta ja sitten kutakin kehoitetaan kertomaan millaisia kuvia tai sanoja rukouksen aikana mieleen on noussut. Mielikuvat voivat olla hämäreitä, mutta yleensä ainakin jonkun kohdalla sana tai kuva loksahtaa paikoilleen. Parhaimmillaan kokemus on hyvin rohkaiseva, mutta se voi olla myös hyvin hämmentävä.

VANHOJEN OPETUS

Kristityn mieleen johtuvat merkilliset kuvat ja sanat eivät ole uusi ilmiö. Erämaaisä Johannes Siinailainen (n. 579 – 649) varoittaa aloittelevia munkkeja. *Turhan kunnian pahat hen-*

tä, ei ole rakentavaa. Ongelma kaikkien mielikuvien sensuroimattomassa esiin tuomisessa on siinä, ettei kristityn mieli ole rukouksessakaan suojaansa omasta syntisestä lihasta nousevista impulsseista eikä valheen mestarin kuiskutukselta.

PIENEKSI KASVAMINEN

Erikoisia hengellisiä kokemuksia etsivän tulee tutkia itsensä tarkkaan. Väärät motiivit voivat olla turmiollisia myös silloin, kun henki on oikea. Simon-noita halusi tulla Pyhän Hengen avulla mahtavaksi, mutta sai Pietarilta vakavan varoituksen. (Ap. t. 8:20)

Luther kirjoittaa: ”Älkää sitä miettikö, miten suuria teistä tulee. Se selviää kyllä, kun olette tulleet pieniksi.” Kristillisen uskon perusasiat ovat lapsenkin ymmärrettävissä. Lasten tavoin on tartuttava yhä uudestaan uskon perusasioihin. Pyhässä kasteessa lausut-

Mutta kaiken tämän, mikä oli minulle voittoa, olen Kristuksen tähden lukenut tappioksi. (Fil 3:7)

Kymmenen pistettä ja papukajamerkki! Sellainen mies Paavali oli ollut aikaisemmin. Sellaisia jotkut ovat tänäänkin. Edellä hän on juuri kertonut olleensa hyvä juutalainen ja lain noudattaja. Todistaapa hän jopa olleensa nuhteeton suhteessa lain käskyihin. Sukujuuret ja perhetausta olivat kunnossa. Jumalan kansan kielen hän osasi täydellisesti. Hän oli puolustanut kiihkeästi Jumalan kansaa ja ahdistanut herjaajina pitämiään kristittyjä. Kunnan mies omassa yhteisössään.

Mutta mitä häntä olisi auttanut tuo kaikki oma vanhurskaus, into tai sukujuuret ilman Kristusta? Eivät yhtään mitään. Paavalin tausta itsessään ei ole tappion aihe tai turhuutta. Monta kertaa juuri tuo syvä juutalainen kasvatus ja elämä tuli olemaan työkaluna monia Raamatun kirjeitä laatiessa. Ihanaa viisautta, voisimme sanoa. Mutta ilman Kristusta kuitenkin turhaa. Ei mikään Paavalin saavutus riittänyt pelastukseksi hänelle. Tarvittiin muuta, tarvittiin Pelastaja.

Kristuksen oli heitettävä kaikki pois. Koko Jumalainen osa taivaassa, ja vaellettava läpi kuoleman varjon laakson. Hän täytti lain, mutta kävi kuolemaan. Hänellä oli Pojan osa, mutta Hän ei pitänyt kiinni oikeudesta olla Jumalan vertainen. Hän kuoli, että meillä olisi elämä. Tappiosta tuli voitto.

Onko kaikki muu siis turhaa? Ei Kristus vie pois kaikkea jokapäiväistä. Hän päinvastoin antaa suuremman arvon ja merkityksen kaikelle, mikä ympäröi meitä arjessa. Ne ovat rikkaan antajan lahjoja meille jo tässä elämässä. Niillä Hän täyttää tarpeemme ja varustaa meidät palvelemaan seurakuntaa ja lähimmäistämme. Älä siis lue tappioksi kaikkia luotuisuuden lahjoja vaan ota ne ilolla vastaan ja käyttöön.

Ennen kaikkea iloitse suurimmasta lahjasta. Se on Kristuksen täytetty työ sinun puolestasi. Armollaan Hän peittää sen, mikä ei iloa tuota. Hän kääntää meidän tappiomme voitoksi antamalla oman voittonsa meille. "Joka voittaa, se näin puetaan valkeihin vaatteisiin, enkä minä pyyhi pois hänen nimeänsä elämän kirjasta." Synnit on annettu anteeksi ja Kristuksen tähden mekin saimme kymmenen pistettä merkkeineen.

Jani-Matti Ylilehto

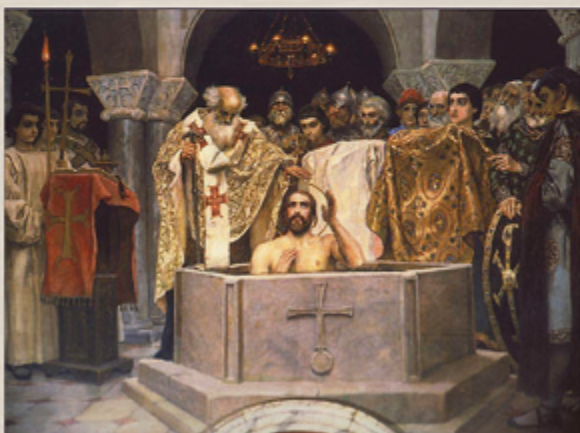
KUTSU MATTI VÄISÄSEN 80-VUOTISJUHLAAN

Emerituspiispa ja emerituspääsihteeri Matti Väisänen täyttää 80 vuotta 24.2.2014. Olet sydämellisesti tervetullut Matti Väisäsen syntymäpäiville sunnuntaina 23.2.2014 Hämeenlinnan Matteus-seurakuntaan (Tykistötie 13). Juhla alkaa seurakunnan yhteisellä jumalanpalveluksella klo 11.00 ja jatkuu kirkkokahvien jälkeen päiväjuhlassa.

Juhlan yhteydessä julkaistaan piispan kunniaksi juhlakirja, joka käsittelee hänelle rakkaita aiheita. Kirjaa myydään myös juhlan yhteydessä hintaan 20 euroa. Kirjaa saa myöhemmin Lähetysshiippakunnan kansliasta ja seurakuntien kirjapöydiltä.

Mahdolliset muistamiset Matin pyynnöstä paimenrahastoon. Saa- ja Suomen Luther-säätiö, viite 2626, tili FI59 1023 3000 2354 52.

YHDEKSI RUUMIIKSI KASTETTUINA

Otsikko Yhdeksi ruumiiksi kastettuina on otettu apostoli Paavalin suuresta opetuksesta seurakuntana elämisestä: ”Me olemme kaikki yhdessä Hengessä kastetut yhdeksi ruumiiksi” (1.Kor.12:13). Otsikko kiteyttää sen, mistä Matin kaitsemissa on ollut kyse, viitaten raamatullis-tunnustuksellisten jumalanpalvelusseurakuntien elämään. Näiden seurakuntien hengellinen varustaminen ja niiden ykseyden varjeleminen oli-kin sisäänrakennettu Matti-piispan työkuvaan.

Tämä kirja on hänen työtovereidensa kiitollisuuden ja arvon osoitus Lähetysshiippakunnassa. Teos poikkeaa juhlakirjojen tyylijajista siinä kohdin, ettei kirjoittajina ole Matti-piispan monista muista yhteyksistä ystäviä ja taistelutovereita. Tämä kirja on osoitettu omalle emerituspiispalle. Kaikki suomalaiset kirjoittajat ovat itse olleet Matti-piispan kaitsettavina. He kirjoittavat niistä teemoista, joille sydämemme on sykkinyt Lähetysshiippakuntaa perustettaessa ja sen seurakuntia palvellessa. Teos toimiikin ei-sudenpentujen vaan karitsoiden käsikirjana luterilaisen jumalanpalvelusseurakuntien elämästä.